

ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassau@mail.ru

университет студенттерінің үні

№14 (460) 18 қазан 2018 жыл

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

КЕЛЕШЕК ТІЗГІНІ —
БІЛІМДІ, САУАТТЫ ҰРПАҚ
ҚОЛЫНДА!

Олардың арасында инженерлік білім беруді және заманауи техникалық мамандықтар жүйесін дамыту, оқыту әдістемелерін жаңғырту, елімізге қажетті технологиялар трансферті мен оларды қолдану үшін мамандарды оқыту. Бүгінгі ұрпақ білімді болса, ел ертеңі жарқын болмақ.

2 БЕТТЕ

ҒЫЛЫМИ СЕМИНАР ӨТТІ

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты еңбегінде айтылғандай: «Біз алдағы бірнеше жылда гуманитарлық білімнің барлық бағыттары бойынша әлемдегі ең жақсы 100 оқулықты әртүрлі тілден қазақ тіліне аударып, жастарға дүниежүзіндегі таңдаулы үлгілердің негізінде білім алуға мүмкіндік жасаймыз.

2 БЕТТЕ

БІЛІМ БЕРУЕ ҚАТЫСТЫ ПАРАДИГМАЛАР

Осының бәрін, Елбасы биылғы жылғы халыққа Жолдауында айтқандай, яғни алда тұрған биік мақсаттарды жүзеге асыратын да, әрі бүгінгі таңда қол жеткізілген игіліктердің жасасушысы да өзіне міндеттелген істі тап-тұйнақтай өтіп бітіріп жүрген ар-ұяты мен ісмерлігі керім жұмысшы, инженер, құрылысшы, оператор, т.с.с. Бұлардың ғана емес, бүкіл Қазақстан халқының тынымсыз еңбегінсіз Отанымыздың көркейіп, өркендеуін көз алдымызға елестету өте қиын.

3 БЕТТЕ

АУЫРА ҚАЛСАҢЫЗ, БІЛІКТІ ДӘРІГЕРГЕ КӨРІНІҢІЗ

Студенттерді қасымызда ертіп жүріп теориямен практиканы ұштастырмасақ олардан ертең қандай білікті маман шығады. Конфуцийдің айтқан сөзі бар «Оқысаң есіңнен шығып кетеді, көрсетсең есіңде қалады, өзін жасасаң үйренесің» деген. Тікелей осы үшеуін игермесе маман болып шыға алмайды. Ал тәжірибе жинақтау университет қабырғасынан бастау алуы қажет. Осы жағынан біраз кемшіліктер болып тұр. Дәл қазіргі таңда он шақты студент қолдары бос уақытта ауруханада дәрігерлердің қасында жүреді. Осылардан болашақта білікті мамандар шығады.

5 БЕТТЕ

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫНЫҢ ӨСУІ: ТАБЫС ПЕН ТҰРМЫС САПАСЫН АРТТЫРУ

Мемлекет басшысы Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы
2018 ЖЫЛҒЫ 5 ҚАЗАН

Құрметті қазақстандықтар!

Әл-ауқатымыздың екінші бір сипаты – өмір сүру деңгейінің артуы.

Білім берудің, денсаулық сақтау саласының, тұрғын үйдің сапасы мен қолжетімділігі, жайлы және қауіпсіз жағдайда өмір сүру мәселелері әрбір қазақстандық отбасына қатысты.

Осыған орай, Үкімет әлеуметтік секторға, қауіпсіздік пен инфрақұрылымға мән бере отырып, бюджет шығыстарының басымдықтарын қайта қарауға тиіс.

БІРІНШІ. 5 жыл ішінде білім, ғылым, денсаулық сақтау салаларына барлық көздерден жұмсалатын қаражатты ішкі жалпы өнімнің 10 пайызына дейін жеткізу қажет.

Қаржыландыруды халыққа қызмет көрсету сапасын елеулі түрде арттыруды қамтамасыз ететін тиісті реформаларды жүзеге асыру үшін бағыттау керек.

ЕКІНШІ. Мектепке дейінгі білім беру сапасын түбегейлі жақсарту керек.

Ойлау негіздері, ақыл-ой мен шығармашылық қабілеттер, жаңа дағдылар сонау бала кезден қалыптасады.

Білім беру ісінде 4К моделіне: креативтілікті, сыни ойлауды, коммуникативтілікті дамытуға және командада жұмыс істей білуге басты назар аударылуға.

Бұл салада біліктілік талаптарын, оқыту әдісін, тәрбиешілердің және балабақшадағы басқа да қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеу жүйесін қайта қарау қажет.

Білім және ғылым министрлігі әкімдіктермен бірлесіп, биыл тиісті «Жол картасын» әзірлеуі керек.

ҮШІНШІ. Орта білім беру жүйесінде негізгі тәсілдер белгіленген, қазіргі кезеңде солардың орындалуына баса назар аударған жөн.

Назарбаев зияткерлік мектептерінің оқыту жүйесі мен әдістемесі мемлекеттік мектептер үшін бірыңғай стандарт болуға тиіс. Бұл мектеп білімін реформалаудың қорытынды кезеңі болады.

Білім сапасын бағалау жүйесі халықаралық стандарттарға

негізделуге тиіс. Орта мектептердің өзінде балаларды мейлінше сұранысқа ие мамандықтарға бейімдеп, кәсіби диагностика жүргізу маңызды.

Бұл оқытудың жеке бағдарын жасауға және оқушы мен мұғалімнің оқу жүктемесін азайтуға мүмкіндік береді.

Балалар қауіпсіздігінің маңыздылығын ескеріп, бүкіл мектептер мен балабақшаларды бейнебақылау жүйесімен қамтамасыз етуді, мектеп психологтарының жұмысын күшейтуді және басқа да дәйекті шараларды жүзеге асыруды тапсырамын.

Білім алудың қолжетімділігін арттыру мақсатымен оқушыларға орын жетіспейтіні, мектептердің үш ауысымда оқыту және апат жағдайында болу проблемалары мейлінше сезіліп отырған өңірлер үшін Үкіметке 2019-2021 жылдарға арналған бюджеттен қосымша 50 миллиард теңге қарастыруды тапсырамын.

ТӨРТІНШІ. Келесі жылы «Педагог мәртебесі туралы» заңды әзірлеп, қабылдау қажет деп санаймын. Бұл құжат мұғалімдер мен мектепке дейінгі мекемелер қызметкерлері үшін барлық игілікті

қарастырып, жүктемені азайтуға, жөнсіз тексерістер мен міндеттен тыс функциялардан арашалауға тиіс.

БЕСІНШІ. Жоғары білім беру ісінде оқу орындарының маман дайындау сапасына қатысты талаптар күшейтіледі.

Біз гранттардың санын көбейттік, енді жауапкершіліктің кезеңі келді.

Жоғары оқу орнының табыстылығын бағалаудың басты критерийі – оқу бітірген студенттердің жұмыспен қамтылуы, жалақысы жоғары жұмысқа орналасуы.

Жоғары оқу орындарын ірілендіру саясатын жүргізу қажет.

Нарықта жоғары сапалы білім беруді қамтамасыз ететіндері ғана қалуға тиіс. Назарбаев Университетінің тәжірибесіне сүйеніп, үздік шетелдік топ-менеджерлерді жұмысқа тарту арқылы өлемнің жетекші университеттерімен әріптестік орнату маңызды.

Қазіргі білім инфрақұрылымының базасында Назарбаев Университетінің үлгісімен өңірлік жаңа жоғары оқу орнын құру қажет деп санаймын.

(Қысқартылып алынды)

СЕМИНАР

МАҚСАТ АЙҚЫН, МЕЖЕ БЕЛГІЛІ

Елбасы Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауын жүзеге асыруды насихаттау мақсатында ҚР Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институтының өкілдері университетімізге ат басын бұрды. Жиынды Түркістан облыстық ішкі саясат басқармасының басшысы Б.Тәжібаев жүргізіп отырды. Сарапшы мамандар А.Серікқызы, Б.Нұрмаханбетов, Ә.Назарбекова кіріспе сөз сөйлеп, жолдаудағы негізгі бағыттарына тоқталып өтті.

Басқосуға білім ордамыздың журналистика, әлеуметтану мамандығының студенттері мен профессор-оқытушылар қатысты. ҚР Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институтының мамандары мен сарапшылары жолдаудағы негізгі бағыттар жөнінде өзіндік ойларын ортаға салды.

Президентіміз Н.Назарбаевтың 2018 жылғы 5 қазандағы «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты жолдауының ерекшелігіне тоқталды. Әлеуметтану ғылымдарының докторы О.Нұсқабаев баяндама жасады. Содан кейін сарапшылар «Ақпараттық қоғам жағдайында күн тәртібін басқару тиімділігі» атты тренинг өткізді.

Ондағы мақсат, студент жастардың қазіргі қоғаммен байланыстарын арттыру, халықпен жұмыс жасау, мемлекеттік қызмет сапасының заман талабына сай қоғам сұранысына жауап бере алу жайы кеңінен өңімеленді. ҚР Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институтының Әлеуметтік-саяси зерттеулер бөлімінің басшысы Алуа Жолдыбалына өлемдік озық тәжірибелер арқылы слайдпен түсіндірді. Жиынға қатысушылар мол мәліметтер алып тастады.

СТУДЕНТ ЖАЗБАЛАРЫ

Студенттер беті

АУДИТОРИЯ

ТҮРКІСТАНЫМ – МАҚТАНЫШЫМ!

Қасиетті қаламыз Түркістанды білмейтін адам кемде-кем шығар. Мағжан ақын жырға қосқан ер түркіктің бесігі Түркістан қаласы күннен күнге көркейіп келеді. Қаланың сәулетіне сәулет қосқан Қожа Ахмет Ясауи мавзолейі әлемнің түкпір-түкпірінен келетін туристердің назарын өзіне аударуда. Түркістанға дүние жүзінен адамдар ағылып келіп жатады. Қожа Ахмет Ясауи кесенесі XIV-XV ғасырлар аралығында Өмір Темірдің бұйрығымен салынған сәулет өнерінің тамаша бір үлгісі. Мен осындай қасиетті қалада туылғанымды мақтан етемін. Кез-келген адамға

мұндай бақ бұйыра бермейді. Жуырда ғана Елбасы жарлығымен Түркістан облысы орталығына айналды. Зәулім үйлер мен әсем ғимараттар салынууда. Билер мен ба-тырлар, хандар мен сұлтандар жерленген киелі қаламыздың басты білім ошағы Қожа Ахмет Ясауи бабамыздың атын иемденген университетіміз. Түбі бір түркі жұртының ба-сын біріктірген оқу ордасы – Түркістанның атын әлемге танытуда. Еліміз бен шетелерден кел-ген студенттер бір шаңырақ астында білім алу-дамыз.

Ақниет АБДУЛЛА
1-курс студенті

ЖОЛЫМ БОЛСА ЕКЕН...

Әлемдік сарапшылардың пікірінше, ең еңселі Кембридж университетін бітіргендердің 70 пайызы жұмыссыз екен. Бұл белді оқу ор-нын бітіргенмен, барлығы бармақтай баққа келіп тірелетінінің айғағы секілді.

Кейде жастар төнге тиыннан құралатынын да білмей жатамыз. Бірде Ақтөбе өңірінен апам мен жездем қонаққа келді. Кешқұрым жездеммен бірге ауылдың ауасымен тыныстамақ болып тысқа беттедік. Өңгіменің тізгінін алған жездем, мені таңқалдырған оқиғаны айтып берді. Маған ғажайып болып көрінген оқиға былай өрбиді.

АҚШ-тың Техас штатында бір жас жігіт жоғары оқу орнына түсе алмай, салы суға кеткен жас жігіт вокзалға барып билет алады да еліне қарай жүретін жүрдек поезды күтіп тұрады. Арқасында ауыр дорбасы бар, қалың ойдың жетегінде тұрған жігітті аңадай жердегі кафе үстелінде отырған қария байқап отырады. Біресе отырып, біресе әрілі-берілі жүрген ұзын бойлы, қара торы, өңділеу келген жігіттің жанына барып.

– Неге тұрсың қарағым? – деді қария.

– Оқуға ілінбей, ауылға жол тартып барамын – деп жауап қатады жас жігіт.

Жен сұраса келе жігіттің есімі Джек, ал ақсақал өзін Эдиссон деп таныстырады. Бұл кісі осы маңдағы шағын кафенің иесі екен. Қария жас жігіттің үлкен қалаға, мына жаңа заманға ұмтылысының мықты һәм жігерлі жалынды энергиясын байқап, бір ұсыныс жасайды. Қария Джеккі Техастағы жоғары оқу орнына түсіріп, өз

баласындай қамқорлығына ала бастайды. Ал жігіт демалыс күндері ақсақалдың қала сыртындағы саяжайына барып, қолғабыс етіп тұрады. Жазғы демалыс уақытында қаладағы кафесінде жұмыс істеп, нәпақасын табады. Қария Джек оқуын бітіріп, жұмысқа орналасқан кезде де, қызметте табысты болуына септігін тигізеді. Эдиссон күндердің күнінде төсек тартып жатып қалады. Ал баяғы жас жігіт белді, ауқатты адамға айнала бастаған кезі еді. “Бір әріп үйреткен адамға қырық жыл тағзым ет” демекші Джек қарияның мұншама қамқорлығынан кейін өз әкесіндей көреді. Ақтық сапарға аттанар алдында Эдис-сон Джеккі қолына бір хат беріп, маңдайынан сипап, о дүниелік болып кете барады. Ақсақалмен қоштасуға АҚШ-тың белді бизнесмендері мен атақты адамдары, саясаткерлері келеді. Кейін Джек қарияның саяжайын саябаққа айналдырып, ел игілігіне ұсынады.

Джекке ұсынған хатқа оралайық. Хатта «Шіркін, жолым болса ғой» деген тақырыппен, жас күнімде маған да бір қария көмек етіп, осы хатты беріп еді. Сен де дәстүрді бұзбағайсың” – деген аманаты бар екен, – деп жездем сөзін аяқтады. Осы бір тылсымға толы оқиға ойым-нан кетпей қойды. Бәрі де бармақтай баққа келіп тіреледі екен деп іштей түйіп қойдым.

Олжас ЖОЛДЫБАЕВ

ДАНАЛДЫҚТЫҢ ҚАЙНАР КӨЗІ ҚИТАПТА!

Ұлы ойшыл Әл Жиназ: «Мен кітаптан артық қайырымды көршіні, одан әділ досты, одан артық көнбіс ұстазды, одан асқан дарынды жолсерікті білмеймін» - деген еді.

Кітап - ғасырлар үнін, тарихтың тамырын санаға сіңіретін ұлы күш, адамдарды рухани байланыстыратын буындардың бірі, өткеніңе үңіліп, болашағыңа нық қадам басуға шақыратын нұсқаушы. Кешегі қазақтан шыққан кемеңгер, қоғам зиялылары ұстаз тұтқан ұлылықтың шарықтау шыңы. Осы бабаларымыз мойындаған кітапты біздер неге жанымызға жақын тұтпаймыз. Түсіне алмаймын?! Осы сұрақ жаныма маза бермеген соң жауабын білмек болып жастар арасынан кішігірім сауалнама алуды жөн көрдім. Сауалнамаға жауап берген алғашқы студент өзінің мектептегі әліппе, тарих сынды кітаптарды оқығанын, қазіргі таңда университет оқытушыларының берген тапсырмаларын ғана оқытынын айтты. Жауабы көңіл қуантпаған соң келесі адам-нан сұрауға бекіндім. Ал бұл оқушы, сабақ та, кітап та оқымайтынын айтты. «Неліктен» дегенімде, «Қызығушылығым жоқ» деп қысқа қайырды. Біраз дүниені ой таразысынан өткізіп отырғанымда мына бір ой орала берді: Неліктен кітапты тек ақын – жазушы, сұрақтың жауабын тапқысы келіп жауабы ғана жазылған тұсын ғана оқытын студент қана оқуы керек? Сонда кітап сүйер жастар қайда қалды? Өзінің тарихын, әдебиетін һәм мәдениетін білмей, оқымай өскен ұрпақ кешегі Мағжандай ақынның «Мен жастарға сенемін» деген сенімін қалай ақтамақ. Біздің кешегі арда тұлғаларымыз бен адуынды шайырларымыздың еңбегін қалай насихаттамақ. Кешегі кітапты жата –жастана оқытын кітапқұмар жандар қайда қалды. Мүмкін кітап оқытын жастар саны дұрыс насихат болмағандықтан немесе сапасынан саны мың есе еселеніп тұрған кітаптардың көбеюінен азайған шығар. Не болса да кітап оқырмандарының саны күннен-күнге төмендеуде. Оған мына бір статистика дәлел. World Culture Score Index-тің статисти-касына сүйенсек, әлемде ең көп кітап оқытын ел Үнді халқы екен. Үнділердің 1 күнінің 10 сағат 42 минуты кітап оқумен өтеді, ал одан бір саты төмен орынды Тайландтықтар 9 сағат 24 минутпен алса, үздік үштікті Қатай 8 сағатпен қорытындылап отыр. Ал кітапқұмар отыз елдің арасында Қазақстан деген атау мүлде жоқ. Біздің елде де кітап оқытындар бар бірақ көп бөлігі, әсіресе жастар жағы автобиография мен естеліктерді сүйіп оқытынын байқауға болады. «Өткен жылдың ба-сты кітабы – Баян Есентаеваның «Обо мне и не только» автобиогра-фиясы болды. Жастардың көп бөлігі осындай туындыларға әуес. Ал әдеби кітаптардың жайы ақсап тұр.

Қазіргі таңда бір кітапты бір жыл оқып, он жыл сол кітапты оқығаны жайында айтып жүретін жандар да жетерлік. Сондай адамның бірі мен едім, алайда осы пікірімді мына бір дүние өзгертті. Жаһанның жетпіс екі тілін меңгеріп, жетпіс екі тілдік кітапты тауысып оқыған Әл- Фараби-ден бір кісі: «Осы әлемде сізден көп кітап оқыған жан жоқ болар, сірә» - деген сөзіне ұлы ғалым: « Мен әлі кітап нәріне тойғаным жоқ, әлемдік кітап біткеннің жартысының жарымын да тауыса алмадым» - деп жауап беріпті. Дәл осы өңгімені естігенімде осы күнге дейін оқыған он шақты кітабымды мақтана айтып жүргеніме шын ұялдым. Жетпіс екі тілдің кітабын тауысқан Әл-Фарабидің жанында бұлай мақтанғаным нағыз надандықтың көрінісі болыпты. Бірақ өз қатарластарымның ішінде бірде-бір кітап оқымаған, тіпті ынтасы жоқ адамдардың жанында менің оқыған он кітабын кішкентай болса да жетісік екендігім түсіндім. Алай-да бұл әлі тым аз жетістік. Егер жетістікке жетуді көздесең алдымен өткенге үңіліп, тарихты зерделеген дұрыс. Ал бұл дүниенің бастауы кітап екенін ұғындым. Иосиф Бродский «Егер бір адам кітап оқымаса, бұл оның өз қасіреті, ал егер миллиондаған адам кітап оқымаса бұл бүтіндей бір елдің қасіреті» деген сөзі бар. Осы қасіретті елімізден алыстату мақсатында барлығымыз кітап оқуды қолға алайық. Әлемді тек ұлттық болмыс пен ғана таң қалдыра аламыз. Ал ұлттық болмыс дегеніміз – кітап. Барлық даналықтың қайнар көзі - асыл мұра кітапта жатыр.

Ақбота ЕРГЕШБАЙ,
1-курс студенті.

ҚҰРМЕТТІ МАМАНДЫҚ ИЕСІ

Мен дәрігер мамандығына құрметпен қараймын. Себебі ақ халатты абзал жандардың себебімен бірінші байлық саналған денсаулығымызды сақтап, ауруларымыздан айығамыз. Мен кездестірген дәрігерлерден тәңімен бірге жаныңды да емдей алар ерекше бір жылудық сезінетінмін.

Анам медицина саласында істегендіктен, кішкентай кезден жалпы ауруханадағы атмосферамен спирттің исі, медициналық құрал-жабдықтардың сыңғыры, аппақ киім бәрі маған таныс.

Әйтеуір бір тазалықтың лебі есіп тұратын. Анам да тазалыққа баулып өсірді.

Дәрігер болсаң көп адамға пайданды тигізе аласың, ең бастысы өзге мамандық иелерімен салыстырғанда, пайдаңның тигенін үмітке толы жүздерден, қуанышқа толы көздерден көре аласың. Еңбегіңнің нәтижесі көз алдыңнан өтеді, біреуге пайдалы болғаныңды сезіну-сөзбен айтып жеткізе алмас сезім. Сол үшін де дәрігерлерге, тіпті болашақ дәрігер студент-терге де қызыға қараймын. Әсіресе оқу орнында аппақ

халаттағы жастар тобын көргенде, көзге оттай басыла-ды.

Медицина тарихы терең ұлы ғылымдардың бірі. Ис-лам дінінде ол парыз-кифия мамандықтардың қатарында екен. Яғни, бір ауылда кемінде бір дәрігер болмаса, бүкіл ауыл тұрғындарына күне жазылады. Осыған қарап-ақ оның қаншалықты маңызды екенін көруге болады.

Айдана ШӘРІП, 1-курс студенті

«АУЫРА ҚАЛСАҢЫЗ БІЛІКТІ ДӘРІГЕРГЕ КӨРІНІҢІЗ»

ДЕЙДІ ХИРУРГИЯЛЫҚ АУРУЛАР КАФЕДРАСЫНДА ПРОФЕССОРЫ, МЕДИЦИНА ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ХИРУРГ ШОРА СЕЙДИНОВ.

– Аға, қысқаша еңбек жолыңызбен таныстыра кетсеңіз?

– 1975 жылы Алматыдағы мединститутты бітірдім. Еңбек жолымды Шымкент қаласындағы ауруханада хирург болып бастадым. Ары қарай бөлім меңгерушісі, облыстық ауруханада бас дәрігердің орынбасары, 14 жылдай облыстық қан орталығының директоры қызметтерін атқардым. Докторлық қорғап, профессор атағын алған соң, университет қызметке шақырды. Міне биыл осында жұмыс істеп жүргеніме он екі жыл болды. Хирургиялық аурулар кафедрасында меңгеруші болдым. Қазіргі таңда зейнетке шыққалы кафедра профессорымын. Негізгі мамандығым балалар хирургі. Екі мамандықты қатар алып жүрген соң, операциялар да жасаймын.

– Қазір шынын айту керек, білікті дәрігерден гөрі біліксіз көбейіп барады. Жақсы маман болу университет қабырғасынан басталатыны да анық. Осыған не айтар едіңіз?

– Оның себебі көп. Қазір біз студенттерді тек теория жүзінде оқытамыз. Тәжірибе сабақтары өтілмейді десек те болады. Өйткені сағат бөлінбеген. Интернатта оқытады дейді. Дәрігерлік тәжірибеге адам өмір бойы үйренеді. Болашақ мамандарға бакалаврда оқып жүрген кезінен тәжірибелік сабақтар өтілуі тиіс. Сондықтан теория мен тәжірибе сабақтарын қатар алып жүргеніміз дұрыс болар еді. Хирургиялық аурулар клиникалық

пәндер болғандықтан теориясын ғана сұрамай, іс-тәжірибе жүзінде көрсетіп, жасатуымыз керек қой. Ал біздің оқу орнымызда бұл бүгінгі күннің өзекті мәселесі болып тұр. Тәжірибе сабақтарына еліміздің басқа ЖОО-нда ақы төленеді де, бізде төленбейді. Практикалық сабақтарға ақы төленбейтін болған соң қысқартып тастады. Практиканы өткізгісі келгендері өзінше өте беруі керек дейді. Студенттерді қасымызда ертіп жүріп теориямен практиканы ұштастырмасақ олардан ертең қандай білікті маман шығады. Конфуцийдің айтқан сөзі бар «Оқысаң есіңнен шығып кетеді, көрсетсең есінде қалады, өзін жасасаң үйренесің» деген. Тікелей осы үшеуін игермесе маман болып шыға алмайды. Ал тәжірибе жинақтау университет қабырғасынан бастау алуы қажет. Осы жағынан біраз кемшіліктер болып тұр. Дәл қазіргі таңда он шақты студент қолдары бос уақытта ауруханада дәрігерлердің қасында жүреді. Осылардан болашақта білікті мамандар шығады. Ал студенттердің 50 пайызы оқуға деген ынтасы жоқ, иламен жүргені. Баланың үйренемін деген талпынысы болмаса ұстаздар қанша оқытқанымен нәтиже бермесі анық.

– Қазір ең көп жасалатын ота қандай және жылына қанша ота жасайсыз?

– Шамамен жалына 300-дей ота жасаймын. Жасына байланысты балаларды алсақ, ота көбіне жедел аппендицит отаның 40 пайызын, 20 пайызын жарықтар құрайды. Балалар хирургиясынан кеуде қуысына, денеге, құрсақ қуысына, ауызға, өкпеге оталар жасай береміз. Ересек адамдарда жедел аппендицит, өт жолының қабынуы жиі кездеседі.

– Халық еміне көзқарасыңыз қандай?

– Халық емін орынды жеріне тиімді пайдалануға болады. Кейбір емшілер бәрін емдеймін деп ақшаға қызығып айтып жібереді. Шамасы жететін-жетпейтіні бар. Мысалы аппендицитке халық емінің шамасы келмейді. Тек ота жасау керек. Өттегі тасты түсіру мүмкін емес, оны арнайы қышқылмен ерітуге болады. Ол тасты құрамына байланысты. Өт тастары мысқылдап келетін ауру. 5 жылда түзілсе кем дегенде 1 жыл ішіп, диета сақтау керек.

– Қазіргі уақытта жаңа туылған сәбилердің аяғына шина кигізу көбейіп кетті. Себебі неде?

– Осыдан 20 жыл бұрын ақсақ адамдар көп болатын. Қазір мүлдем жоқ деуге болады. Диагност дұрыс қойылса баланы бір жасқа дейін консервативті емдеуге болады. Уақытылы ауру анықталмай қалады немесе сау адамға жалған диагнозды қойып, емдеп жатады. Бұл өте дұрыс емес. Тиянақты қою керек. Мысалы, қаламыздағы перзентханада жылына 8000-8500 бала дүниеге келсе, соның ішінде бір-екеуінің жамбасы шығады. Ал біздерде

жүзін емдейді. Дәрігер патологияны жақсы білуі керек. Консервативті 100 пайыз емге келеді. Ал ота ондай нәтиже бермейді. Бір дәрігердің диагнозы бойынша емделудің алдын, басқа да білікті дәрігерлерден кеңес алған дұрыс болады.

– Ғылыми жұмыстармен шұғылдануға қаншалықты жағдай жасалған және өзіңіз қандай ғылыми жұмыстармен айналысудасыз?

– Қазір ғылыммен шұғылдануға мүмкіндік болмай тұр. Клиникада ғылыми жұмыс жүргізу үшін аурулар жеткілікті болуы керек. Жылына 2-3 ауру жиналатын болса, ол жеткіліксіз. Ал эксперименттік жұмыс істеу үшін лаборатория жоқ. Содан жоспарымыздағы, ойымыздағы бар нәрсені іске асыра алмай отырмыз. Ғылыми жұмысқа арналған қосымша жабдықтар: тігістік, таңғыш материалдар, наркоз бөлінбейді. Мысалы, наркоз сатылмайды. Оны өз ақшамызға да сатып ала алмаймыз. Университет тарапынан 50-60 мың теңге бөлінсе жетер еді. Дәл қазір мен өзімізде оқитын 3-курстың студентіне ота жасап шықтым. Сенсеңіз сол отаны жасауға керекті жіпті қалалық ауруханадан сұрап алып келдім. Жаңа оқу жылының басталғанына да бір айдан асты, әлі күнге дейін клиникада тіптен тігетін жіп те жоқ. Қаржы бөлінбеген. Адам тағдырына немқұрайлы қарауға болмайды.

– Бос уақытта немен айналысасыз?

– Футбол, баскетбол, вoleyбол, самболардан ардагерлер арасындағы спартакиадаға қатысып тұрамын. Самбодан Қазақстан ардагерлері арасында 2015-2017 жылдардағы жеңімпазы болдым. Күнде спортпен шұғылданамын. Ауруларды емдеу үшін дәрігердің өзінің дені сау болуы керек. 5-6 сағаттап ота жасайтын уақыттар болады. Сондықтан формада болу үшін күнделікті 4-5 шақырым жүгіремін. Аптасына 1-2 рет футбол ойнаймын. Күнделікті Ботаникалық бақта жүгіретін едік. Қазір жарық бермейді. Қараңғыда жүгіріп жүріп құлап қалған кездеріміз де болды. Халық дені сау болу үшін таңертең жүгіруі керек. Бұл әлеуметтік мәселе. Жарық жоқ болғандықтан қазір ол жерде жүгіруіміз қиындап қалды. Осы мәселені де басшылық ескеріп, жарықты қосса дұрыс болар еді.

– Оқырмандарға тілегіңіз?

– Спортпен шұғылданыңыздар. Тәні сауудың жаны сау деген. Ал егер ауыра қалсаңыз, тек білікті дәрігерге көрініңіздер.

– Әңгімеңізге рахмет.

Сұхбаттасқан: Эльмира АРТЫҚБАЕВА

ТҮРКОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ ӘЛЕМДІК КЕҢІСТІККЕ ҚАДАМ БАСПАҚ

Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлының «Қазір бой жарыстырытатын заман емес, ой жарыстыратын заман» дейтін пікірі бүгінгі мақаламыздың маңызын айқындап тұрғандай. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті бүгінде қанатын кеңге жайып, әлемдік деңгейдегі университеттер қатарына ену жолында тоқтаусыз еңбек етуде.

Университетіміз білім мен ғылым саласында игілікті істердің атқарылуы үшін ғылыми институттардың жұмысы да ілгерілеуде. Соның бір айғағы – қазан айының алғашқы онкүндігінде Түркология ғылыми-зерттеу институты профессор Досай Кенжетаймен «Рухани жаңғыру бағдарламасы және діни кітаптарды аудару мәселесі» тақырыбындағы ғылыми семинар; тіл үйрету орталығының оқытушысы Махмұт Қайалтмен «Сөздіктің жасалуы» тақырыбында іс-шаралар өткізсе, жуырда Түркология ғылыми-зерттеу институты елімізде алғаш ашылған «Ulys» цифрлық журналының бас редакторы Ержан Қалымбаймен онлайн семинар ұйымдастырды.

Семинарда Digital форматтағы соңғы үлгідегі тәжірибелерге негізделіп жасалған журналдың қызметі, маңыздылығы мен қажеттілігі жайлы сөз болды. Жоба авторы әрі журналдың бас редакторы Ержан Қалымбай «Біз жақсы сапалы әрі терең танымдық дүниелерді, әлемде әсіресе медиа саласында болып жатқан ең соңғы жаңашылдықтарды халыққа жеткізуіміз керек деген ниетпен «Ulys» жобасын бастадық», - деді. Мұндай жоба басталса бүгінгі ақпаратты қажет ететін кезеңде қолжетімді, әрі сапалы дүниелерді жеткізуге мүмкіндік береді - деп түйіндеді. Ержан Қалымбайдың тағы бір ерекше тоқталғаны жан-жақты танымдық, тілдік, іскерлік қабілеті бар жастарды танытуды басшылыққа алған. Жастарды өз замандастары арасында үлгі етіп көрсетіп, сондай болуға жұмылдыру көзделген. Семинарға жиналғандар журналдың құрылымы мен мазмұны жөнінде журнал редакторына сауал жолдап, журналдың жаңашылдығымен танысты. Әрбір санында Қазақстан мен Түркі әлеміне қатысты сараптамалық

мақалалар мен сұхбаттар жарияланатынын хабардар болды.

Журналдың қызметі жөнінде семинарға қатысушылар арасында түбі бір түрік бауырымыз Ченгиз Аслан алдағы уақытта аталмыш журналдың аудиториясын кеңейтіп, оқырмандарды көптеп тарту үшін қандай жұмыстар жасап жатқаны туралы мәселе көтерсе, семинардың модераторы Жалғас Асхатұлы журналды өзге ұлтты көршілес елдердегі оқырмандардың назарына ұсыну үшін қандай жолдармен жұмыстар атқарылып жатқаны жөнінде ой қозғады.

Институт қызметкерлері сұхбат барысында «Ulys» журналының түркі халықтарына ортақ танымдық дүниелерді сондай-ақ, Түркі әлемі мен Орта Азия интеграциясы жайлы заманауи медиа-ақпарат арқылы әлемдік ақпараттық кеңістікке шығу жолына қанықты.

Семинар соңында Түркология ғылыми-зерттеу институтының директоры Әмер Күчүкмететоглу «Түркология» журналының да алдағы уақытта цифрлық журналдар қатарына енуі үшін институт пен «Ulys» цифрлық журналы арасындағы өзара ынтымақтастықты нығайту туралы жоспарымен бөлісті. Қазақтың заңғар жазушы М.Әуезов «Қай істің болсын өнуіне үш шарт бар: ең әуелі – ниет керек, одан соң – күш керек, одан соң – тәртіп керек» - дейді, болашағын ертеңмен елестетер Түркология ғылыми-зерттеу институтының әлемдік деңгейде танылуы үшін алда атқарар шаруалары толастамақ емес.

Роза ЕСБАЛАЕВА,
Түркология ғылыми-зерттеу институтының ғылыми қызметкері

ТҮРКІСТАН ҚАЛАСЫНЫҢ ТАРИХЫНА АРНАЛАДЫ

Жуырда «Орда» тарихи-танымдық клубының ұйымдастыруымен Түркістан қаласының Түркістан облысының орталығы болып бекітіліп, рухани астанамыздың дамуына жаңа серпінді беруіне орай «Түркістан қаласының тарихы» атты концерттік іс-шара болып өтті.

Сондай-ақ, «What? Where? When?» интеллектуалды іс-шарасы ұйымдастырылды. «Туған жерім жайлы сыр» және «Үлгі тұтар тарихи тұлғам» атты интеллектуалды ойындар ойнатылды.

«Орда» тарихи-танымдық клубының мақсаты - «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында жастардың Отанға деген сүйіспеншілігін және патриоттық сезімді ояту; Жастардың Қазақстан тарихына қызығушылықтарын арттыру; Қазақстан және шетел студенттерімен бірлескен ғылыми конференциялар мен дөңгелек үстелдер ұйымдастыру; Қазақстан және түркі тілдес мемлекеттер студенттерімен ынтымақтастықты дамыту.

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев: «Еркін елде өскен ұрпақтың рухы ердайым биік болуы тиіс. Жастары жалын жүректі, өршіл намысты, биік рухты болса – ол елдің еңсесі де биік болады. Өршіл, намысшыл жас отаншыл, патриот келеді, халқына, өз ұлтына адал қызмет етуге ұмтылады». Елбасымыз осы арқылы болашақ жастардың қолында екенін айтты. Сондықтан Елбасымыздың көреген саясаты арқылы жастардың патриоттық рухы мен туған жерге деген сүйіспеншілігін ояту мақсатында «Орда» тарихи-танымдық клубы белсенді студенттердің бастамасымен және «Мәдени мұра» және «Халық – тарих толқынында» бағдарламалары аясында 2016 жылы құрылды.

Құрылу күнінен бастап, клуб көптеген іс-шаралар мен тарихи орындарға экспедициялар ұйымдастырды. «Мәдени мұра» бағдарламасы аясында «Орда» тарихи-танымдық ең алғашқы экскурсияны 2016 жылдың қараша айында Отырар төбе мен Арыстан баб кесенесіне ұйымдастырды. Сонымен қатар, 2017 жылы Ғайып Ерөн Қырық Шілтен, Үкаша ата әулие жерлеріне және Сығанақ, Сауран, Сайрам секілді орта ғасырлық қалалар орындарына экскурсиялар ұйымдастырылды. 2018 жылы осы негізде Бәйдібек ауданындағы Бәйдібек би баба кесенесі, Аппақ Ишан мешіт-медресесі, Домалақ ана, Қос ана, Ақ мешіт секілді киелі де қастерлі жерлеріне экскурсиялар ұйымдастырылды.

Нұрболат МӘЛІК, 3-курс студенті,
«Орда» тарихи-танымдық клубының төрағасы

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

YESEVI

Üniversitesi

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Uluslararası Avrasya Göç Sempozyumu

Ahmet Yesevi Üniversitesi ile İstanbul Medeniyet Üniversitesi işbirliğinde düzenlenen, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, TİKA ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği'nin de destek verdiği "Uluslararası Avrasya Göç Sempozyumu" 10 Ekim 2018 Çarşamba günü Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesinde başladı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşen etkinliğin açılış törenine, Türkistan Eyalet Valisi Prof. Dr. Cansayit Tüymebayev, YÖK Üyesi Mustafa Çiçekler, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü İhsan Karaman, Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar'ın yanı sıra çok sayıda akademisyen ve öğrenci katıldı.

Törende konuşan Türkistan Eyalet Valisi Prof. Dr. Cansayit Tüymebayev, Kazakistan'ın Yeni Eyalet'i Türkistan'da böyle bir organizasyonun gerçekleştirilmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "Bugün burada Türk Dünyasının manevi başkenti olan kadim Türkistan'da göç konulu bir

Medeniyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İhsan Karaman ise açış konuşmasında sempozyumun amacından bahsederek, tarihten günümüze 'göç' olgusunu bütün özellikleri ile inceleyeceklerini belirtti. Bir kelime ile 'göç' diye ifade edilen bu kavramın altında bir dünya yattığına işaret eden Rektör Karaman, 'dünya beşten büyüktür' sözleri ile bu sorunun evrensel bir sorun olduğunu ifade etti.

Öz vatandan ayrı kalmanın acısını, Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un "Canı cananı bütün varımı alsın da Hüda, Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda" dizeleri ile vurgulayan Rektör Karaman, göç kavramının, dünyada ciddi bir şekilde her geçen gün daha da artarak büyük bir küresel problem haline geldiğini belirtti.

sempozyum düzenlenmesinden onur duyuyoruz. Bildiğiniz üzere Türkistan, Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbaev'in haziran ayında kabul ettiği tarihi karar ile Güney Kazakistan Eyaleti'nin merkezi oldu. Nitekim bu karar, Türkistan'ın gelişmesine katkı sağlayacak ve kadim Türkistan tarihindeki gibi yeniden canlanacaktır" dedi.

Eyalet Valisi Tüymebayev konuşmasının son bölümünde, sempozyum düzenleme kuruluna teşekkür ederek, sempozyumun iki ülke arasındaki ilişkilere yeni bir ivme kazandıracağını belirtti.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ise, Hoca Ahmet Yesevi'nin Şehri Türkistan'a ve onun adını taşıyan Türkiye ve Kazakistan dostluğunun sembolü Ahmet Yesevi Üniversite'ne hoş geldiniz diyerek başladığı konuşmasında; İstanbul Medeniyet Üniversitesi ile birlikte çok önemli bir faaliyet icra ettiklerini belirtti. Sempozyumun başlığı olan 'göç' olgusunun dünyada önemli bir sorun olduğuna dikkat çeken Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız, BM verilerine göre 260 milyon insan göçmen durumunda ve bunun %10'unun mülteci statüsünde olduğunu ve Türkiye'de yaklaşık 4 milyon göçmen bulunduğunu belirtti.

Göç olgusunun enine boyuna tartışılması amacıyla İstanbul Medeniyet Üniversitesi ile birlikte böyle bir çalışma başlattıklarını dile getiren Başkan Yıldız, "Burada değerli bilim insanlarının ortaya atacağı fikir ve çözüm önerileri, bu sorunun giderilmesine önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum" diye konuştu.

Mütevelli Heyet Başkanı Yıldız konuşmasının son bölümünde sempozyumda emeği geçen İstanbul Medeniyet ve Ahmet Yesevi Üniversitesi mensuplarına, sempozyum düzenleme kuruluna, dünyanın çeşitli ülkelerinden katılım sağlayan ve bildiri sunan kıymetli bilim insanlarına, oturumları takip eden misafir öğretim üyelerine, ilgililere ve öğrencilere, maddi katkı sağlayan destekleyici kurum ve kuruluşlara şükranlarını ilettili.

Rektör Karaman, Ata topraklarda ve Hoca Ahmet Yesevi'nin diyarı Türkistan'da göç konusunun ele alınmasından mutluluk duyduğunu belirterek, sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçenlere ve destek sağlayan kurum ve kuruluşlara teşekkür etti.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ise sempozyumda çağımızdaki insanların büyük bir kısmının maruz kaldığı göç olgusunun ele alınmasının son derece yerinde olduğunu belirterek, "Bugün burada çağımızın en önemli sorunlarından biri ele alınıyor. Dünyanın dört bir yanından gelen bilim adamları bu sorunun çözümünü için görüş ve önerilerini bildirecekler. Şimdiden tüm katılımcılara başarılar diliyorum" diye konuştu.

Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ise konuşmasında göç konusunun kendi uzmanlık alanı olduğunu belirterek, "tarihe bakılırsa bu göç kavramının yıkıcı bir olgu değil, yapıcı, ihya edici bir yönü vardır. Özellikle Hoca Ahmet Yesevi'nin talebeleri dünyanın çeşitli bölgelerine göç ederek medeniyetlerin inşasına katkı sağlamışlardır. Ne yazık ki, günümüzde yaşanan savaşlar ve küresel sorunlar hayatı tehdit eden bir unsur oluşturmuş, insanların yerinden, yurdundan göç etmesine sebebiyet vermiştir" dedi. Rektör Vekili Tomar 'Uluslararası Göç Sempozyumu'nun hayırlara vesile olmasını temenni ederek, katılımcılara başarılar diledi.

Protokol konuşmalarının akabinde Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İhsan Karaman, Rektör Yardımcıları Prof. Dr. Ahmet Cihan, Prof. Dr. Fahri Ovalı Prof. Dr. Mustafa Çiçekler ve Prof. Dr. Hamza Ateş'e geleneksel Kazak gıysisi 'Çapan' giydirdiler. Uluslararası Avrasya Göç Sempozyumu açılış töreni, folklor gösterisi ile sona erdi.

Bir Sözlüğün Doğuşu

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen Türkoloji Yuvarlak Masa Toplantıları kapsamında öğretim görevlisi Mahmut Kayaaltı 4 Ekim 2018 tarihinde "Bir Sözlüğün Doğuşu" konulu seminer verdi. Saat 17:00'de başlayan seminerde Kazakça-Rusça-Türkçe-İngilizce sözlüğün tanıtımı yapıldı.

Toplantıya Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü, Filoloji Fakültesi İngilizce Bölümü ve Hazırlık Fakültesinden akademisyenler ile sözlüğe katkı sağlayan Filoloji Fakültesi öğrencileri katıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Hazırlık Fakültesi öğretim görevlisi Mahmut Kayaaltı dört dilli sözlükle ilgili geniş bilgi verdi. Kayaaltı öncelikle, dil eğitimi alanında dünyanın ilk dört dilli sözlüğünü yayınladıklarını belirterek, bundan dolayı büyük mutluluk duyduğunu söyledi.

Kayaaltı'nın konuşmasından özetle; "Proje, dil öğrencilerine yardım sağlama amacı ile ele alınmıştır. Sözlük içerisindeki kelimeler özenli bir şekilde, alanlarında önde gelen çeşitli ders kitapları incelenerek, A1 ve B2 seviyeleri arasında kullanım sıklığına göre seçilmiştir. Sözlüğü oluşturma sürecinde, kelimelerin anlamları ait olduğu dilin yerlileri tarafından yazılmış ve sonrasında o dili anadil olarak konuşan kişiler tarafından kontrol edilmiştir" dedi.

Kayaaltı konuşmasının son bölümünde sözlük yazımı süresince göstermiş olduğu rehberliği ve desteğinden dolayı eşi Aysun Kayaaltı'ya teşekkürlerini sundu. Kayaaltı, sözlüğün hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ederek konuşmasını tamamladı.

Öğretmenler Günü kutlamaları

Kazakistan'da her yıl 5 Ekim Öğretmenler günü olarak kutlanmaktadır. Bu vesile ile Ahmet Yesevi Üniversitesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından Kültür Merkezi'nde kutlama programı düzenlendi. Öğretmenler Günü üniversite mensuplarının katılımıyla coşku içerisinde gerçekleşti.

Programdan önce Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Üniversitemizde uzun yıllar görev yapmış emekli akademisyenler ile bir araya gelerek hediye takdim ettiler. Sonrasında Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema salonunda gerçekleşen etkinlik, akademisyen, personeller ve öğrenciler tarafından ilgi ile karşılandı.

Törende konuşan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, öğretmenler gününün anlam ve önemine dikkat çekerek, öğretmenlerin bu kutsal mesleği icra ederken başarılı, ahlaklı bir nesil yetiştirebilme temennisinde bulundu. Konuşmasında Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin başarısında öğretmenlerin büyük katkısı olduğuna vurgu yapan Rektör Abdrasilov, burada öğrenim gören öğrencilerin gelecekte çok iyi yerlerde görev alabileceklerini söyledi. Rektör Abdrasilov, konuşmasını Öğretmenler günü kutlamalarıyla tamamladı.

Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ise konuşmasında; öğretmenlerin toplum içindeki önemine dikkat çekerek "Müreffeh ve bilgili bir toplumun oluşabilmesi için iyi bir eğitim verilmesi gerektiğini, dolayısıyla öğretmenlik görevinin kutsal olduğunu" söyledi.

Rektör Vekili Tomar, Anadolu'nun müslümanlaşmasında Hoca Ahmet Yesevi'nin büyük rolü olduğunu ve Anadolu'da eğitimin ve bilimin bu minvalde geliştiğini dile getirerek, Türkistan'a Hoca Ahmet Yesevi'ye hizmet etmek için geldiklerini, onun öğrencilerinden aldıkları eğitimle genç nesilleri yetiştireceklerini söyledi. Rektör Vekili Tomar, kutlama dilekleriyle sözlerini tamamladı.

Konuşmaların ardından üniversitemizde başarılı akademisyenlere teşekkür belgesi ve madalya takdim edildi. Program Kültür ve Sosyal İşler müdürlüğü tarafından düzenlenen konser gösterileriyle sona erdi.

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

2018-2019 Егітiм Оғретiм Yılı Ачılıш

Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde 2018-2019 eğitim öğretim yılında birinci sınıfa başlayan yeni öğrenciler için kutlama programı düzenlendi.

Türkistan Yerleşkesi'nin 3. Kampüsü önünde gerçekleşen etkinliğe Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar'ın yanı sıra rektör yardımcıları, fakülte dekanları ile çok sayıda akademisyen ve öğrenci katıldı.

Törende konuşan Rektör Abdrasilov, konuşmasının başında öğrencilere başarılar dileyerek, hayırlı bir öğrenim dönemi geçirmelerini temenni etti.

Rektör Abdrasilov, Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in yakın zamanda yapmış olduğu Ulusa Sesleniş konuşmasında 2019 yılını 'Gençlik Yılı' olarak ilan ettiğini belirterek, çalışmalarının merkezinde öğrencilerin olduğunu söyledi.

Ahmet Yesevi Üniversitesinin Türk ve Kazak dostluğunun bir nişanesi olduğuna işaret eden Rektör Abdrasilov, her iki ülkenin destekleri ile Kazakistan'da ve Türk dünyasında öncü üniversite

olma hedefleri doğrultusunda büyük değişimler yaşandığına vurgu yaptı. Rektör Abdrasilov konuşmasında "Üniversite'nin teknik, donanım ve alt yapı sorunlarını tespit ederek, modern çağa uygun yeni teknolojilerle değiştiriyoruz. Bunların dışında sınav sistemi başta olmak üzere öğretim yöntem ve tekniklerini modern eğitim sistemine uygun bir şekilde değiştireceğiz. Ümit ediyoruz ki Üniversitemizden mezun olan öğrenciler Kazakistan'a ve Türk dünyasına büyük hizmetler sunacaktır" dedi.

Rektör Vekili Tomar ise Türkiye, Kazakistan ve Türk dünyasından gelen çok değerli öğrencilere 2018-2019 eğitim öğretim yılı hayırlı olması temennisi ile sözlerine başlayarak, Ahmet Yesevi Üniversitesinin Hoca Ahmet Yesevi Hazretlerinin misyonunu devam ettiren bir üniversite olduğunu söyledi. Öğrencilere, böyle manevi kimliğe sahip bir üniversitede öğrenim gördükleri için çok şanslı olduklarını dile getiren Rektör Vekili Tomar, kendisinin de bu üniversitede yönetici olmasından onur duyduğunu ve Hoca Ahmet Yesevi'nin adına yakışır bir şekilde kaliteli modern çağın gereksinimlerine uygun bir yükseköğretim sunacaklarını belirtti.

Rektör Vekili Tomar konuşmasında özetle "Değerli öğrencilerimiz sizler üniversite hayatınızın başındasınız, sizlere bazı tavsiyelerde bulunmak istiyorum. Üniversite yılları hayatın en güzel yılları ve insanın vaktinin bol olduğu yıllardır. Üniversite bitince bu vakti bir daha bulamayacaksınız. Bu yüzden zamanınızı iyi değerlendirin. Derslerinize iyi çalışın, dil öğrenin, bilgisayar teknolojilerini öğrenin, kitap okuyun ve bunun dışında mutlaka çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlere de katılın. Sizi temin ederim ki ileriki yıllarda bunun faydasını çok göreceksiniz."

Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar konuşmasının son bölümünde öğrencilere hayırlı bir öğrenim dönemi geçirmelerini temennisinde bulunarak, başarı dileklerinde bulundu.

Törenin sonunda yüksek puanla Üniversiteye kayıt yaptıran Erkinov Nurkanat ve Arujan Batırbek sahneye davet edilerek, katılımcı öğrenciler ile birlikte öğrenci andını söylediler. Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Erkinov Nurkanat ve Arujan Batırbek'e eğitim öğretimin açılışını simgeleyen anahtar ve not defteri takdim ettiler.

Tören, konser, halk oyunları ve havai fişek gösterileri eşliğinde coşkuyla sona erdi.

«Dünya Dilleri ve Halk Edebiyatı» konferansı

Alisher Nevayî Üniversitesinden edebiyatçı akademisyen Doç. Dr. Müyesser Saparniyazova, 26 Eylül 2018 tarihinde Çarşamba günü saat 16.30'da Ahmet Yesevi Üniversitesi Kütüphanesi Konferans Salonunda "Dünya Dilleri ve Halk Edebiyatı" konulu konferans verdi.

Konferansa Ahmet Yesevi Uluslararası Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Dr. Ömer Küçükmehtemoğlu, Türk Filolojisi Bölüm Başkanı Dr. Asil Şengün, Kütüphane Koordinatörü Cengiz Aslan, akademisyenler ve öğrenciler katıldı.

Dildeki kelimelere yüklenen manalar hakkında sunum yapan Saparniyazova, halk edebiyatının çocuğun ana dilini öğrenmede ve geliştirmede nasıl rol oynadığını anlattı. Doç. Dr. Müyesser Saparniyazova, sorulan sorulara verdiği cevaplarla konuşmasını tamamladı.

Ahmet Yesevi Uluslararası Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Üniversitede bilimsel faaliyetleri artırmak istediklerini, söyledi. Ayrıca Türkoloji toplantılarını düzenleyen Türkoloji Araştırmaları Enstitüsüne teşekkür etti.

Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde "Dekanlık Kupası-2018" Futbol turnuvası düzenlendi

Ahmet Yesevi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi tarafından "Dekanlık Kupası-2018" adlı futbol turnuvası düzenlendi. Turnuvaya Sosyal Bilimler Fakültesi ile Kamu Yönetimi ve İktisat Yüksek Okulu'ndan 14 takım katıldı.

öğrencilerimiz yeni bir eğitim yılının başındayız, sizlere başarılar diliyorum. Başarılı bir eğitim yılı geçirmek istiyorsanız, planlı programlı çalışmalara ve çeşitli sosyal faaliyetlerde bulunmalısınız. Bu vesile ile düzenlediğimiz bu turnuvaya katılımlarınız için

12 Ekim 2018 günü, Türkistan yerleşkesi açık spor alanında başlayan turnuvanın açılışında konuşan Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Dr. Eftal Ş. Batmaz; bu turnuvayı fakülteler ve bölümler arasındaki dostluk ve kardeşliği geliştirmek, gençlerin bedeni ve ruhi gelişimine katkı sağlamak amacı ile düzenledikleri belirterek, bu turnuvanın tek kazananın dostluk olacağını söyledi. Dekan Batmaz başarılı bir öğrenimin sadece ders çalışmakla olmayacağına dikkat çekerek, "değerli

sizleri tebrik ediyor, turnuvanın dostluk ve kardeşlik içerisinde geçmesini temenni ediyorum" dedi.

İki gün süren turnuva sonunda, İşletme Bölümü turnuvanın birincisi oldu. Turnuvanın ikinciliğini Hukuk Bölümü alırken Turizm Bölümü üçüncülüğü kazandı.

Turnuvanın ödül töreni 13 Ekim cumartesi günü yapıldı. Turnuvanın birincisi İşletme Bölümü öğrencileri şampiyonluk kupasını dekan Eftal Ş. Batmaz'dan aldılar.

"Aktau'da 5. Hazar Zirvesi: Sonuçlar ve Beklentiler" semineri

Avrasya Araştırma Enstitüsü uzman araştırmacısı Lidiya Parkhomchik, seminerinde, Aktau şehrinde düzenlenen 5. Hazar Zirvesi'nde ülkeler arasındaki işbirliği ve ilişkileri belirleyen birçok sorunun çözüldüğünü belirtti.

Parkhomchik, son zirvenin iyi bir senaryo altında gerçekleştirildiğini ve tarafların, uzun zamandır beklenen Hazar Denizi'nin Hukuki Statüsü hakkında sözleşme de dâhil olmak üzere çok sayıda çok taraflı anlaşmaları imzaladıklarını aktardı.

Parkhomchik'in bahsettiği üzere, bölgede yasal

rejimle ilgili anlaşmalar için yeni yasal çerçeve 16 belgeyi içermektedir. Parkhomchik ayrıca, tarafların Türkmenistan'daki bir sonraki zirvede imzalanacak olan anlaşmaların listesini belirlediğini de dile getirdi.

Seminerin devamında Parkhomchik, 5. Hazar Zirvesi sonuçlarına göre çözülen pek çok sorunun 20 yıl boyunca tartışıldığını ifade etti. Nisan 2002'de Aşkabat'ta düzenlenen ilk Hazar zirvesinde beş ülkenin başkanlarının en üst düzeydeki toplantılarının temelini atıldığını ve Ekim 2007'de Tahran'da yapılan 2. Hazar Denizi'nin sonuçlarına göre Hazar Denizi'nin yasal statüsünün ana konuları çerçevesinde bir anlaşma imzalandığını açıklayan Parkhomchik, Kasım 2010'da Bakü'de düzenlenen 3. Hazar Zirvesi'nde ülke başkanlarının güvenlik işbirliği konusunda anlaşma imzaladıklarını dile getirdi.

Sunucuya göre zirvede alınan kararlar, ülkelerin Hazar Denizi'nde turizm alanında da işbirliği yapmalarına imkan tanımaktadır. Böylece, Rusya yakın bir gelecekte Azerbaycan ile birlikte gemi seferleri başlatmayı planlamakta ve Kazakistan tarafı da bununla ilgilenmektedir. Öte yandan, bu konu, sürece dâhil olan tüm ülkelerin daha fazla çalışmalarını gerektirmektedir. Parkhomchik, turizm ile ilgili en önemli dezavantajlardan birinin, Hazar ülkelerinde turizm altyapısının çok zayıf bir şekilde gelişmesi olduğunu dile getirdi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Mikrobiyoloji ve Biyoteknoloji Merkezi arasında ikili işbirliği

Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Uygulamalı Mikrobiyoloji ve Biyoteknoloji Devlet Araştırmaları Merkezi (Rusya Federasyonu, Obolensk) arasında ikili işbirliği toplantısı Türkistan Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

27 Eylül 2018 Perşembe günü ikili iş birliği protokolleri görüşmek üzere Ahmet Yesevi Üniversitesi'ne gelen Mikrobiyoloji ve Biyoteknoloji Devlet Araştırmaları Merkezi heyeti, Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ile bir araya gelerek ikili işbirliği görüşmeler yaptı.

Rektörlük makamında gerçekleşen toplantıda Bilimsel Merkez Müdür Yardımcısı Anatoly Prokopievich Shepelin ziyaretin amacına yönelik bir sunum yaptı. Rektör Abdrasilov, katılımları ile yapılan sunumda biyoloji ve epidemoloji anabilim dalı konusunda Rus bilim adamları ile işbirliği yapma niyetini ifade etti. Özellikle mikrobiyoloji

ve biyoteknoloji konusu alanında ortak akademik planların geliştirilmesi üzerinde duran Rektör Abdrasilov iki kurumun ortak faaliyetlerinin belirlenen alanlarda sürdürüleceğini vurguladı.

Shepelin ise temel ve uygulamalı araştırmalar hakkındaki son gelişmeler ile ilgili katılımcılara bilgilendirdi. Biyoteknolojik ürünlerin üretimini amaçlayan epidemiyoloji, bakteriyoloji ve biyoteknoloji üzerine çalışmalardan ve gelişmelerden bahsederek ikili işbirliğinin artırılması dileğinde bulundu.

Konuklar ayrıca, Eğitim Merkezi ve Eğitim Binaları Klinik Teşhis Merkezini ziyaret ederek klinik ile ilgili izlenimlerini paylaştılar. Toplantı sonunda, Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Rusya Federasyonu Uygulamalı Mikrobiyoloji ve Biyoteknoloji Devlet Bilimsel Merkezi arasında 'Akademik Hareket Anlaşması' Mutabakat Zaptı imzalandı.

ӨНЕР ЖӘНЕ СПОРТ

СПОРТШЫЛАРЫМЫЗ ЖЕҢІСПЕН ОРАЛДЫ

Жуырда Өнер факультеті Дене шынықтыру және спорт мамандығының студенттері Грузия мемлекетінің Тбилиси қаласында өткен жастар мен жасөспірімдер арасында әлем біріншілігінен олжалы оралды.

Самбо күресінен 1998-2000 жылғы жастар арасында өткен Әлем Чемпионатында студенттеріміз Бибарыс Әбдігани мен Кемелбек Молдаш күмістен алқа тақты. Тоқтарбек Айдарбек пен Арайлым Оразбай қола медальды иемденді. Осылайша жеңімпаздарымыз университетімізді әлемге танытты. Жас спортшыларымыздың жаттықтырушылары Жақыпбек Қасымбеков пен Мұхтар Бөгенбаевтың ерекше еңбектерін айта кетуіміз керек. Спортшыларымыз алдағы уақытта олимпиада шыңын бағындыра берсін демекпіз.

М.ЖАЗДЫҚБАЕВА,
Дене тәрбиесі және әдістемесі пәнінің оқытушысы

ДЕКАН КУБОГЫ

Әлеуметтік ғылымдар факультетінің ұйымдастыруымен Елбасы Н.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы аясында футболдан «Декан кубогы-2018» арнайы турнир өтті. Жарысқа Әлеуметтік ғылымдар факультеті мен Мемлекеттік басқару және Жоғары экономикалық мектебінің студенттерінен құралған 17 команда қатысты.

Тартысты сайыс нәтижесінде I орынды Мемлекеттік басқару және жоғары экономикалық мектебі, менеджмент мамандығының 1-2 курс студенттері иеленді, құқықтану мамандығының 1-курс студенттері II орынға қанағат тұтса, III орын туризм мамандығының 1 курс студенттеріне бұйырды. Сонымен қатар, «Үздік шабуылшы» номинациясын Темірлан Байниязов, «Үздік қақпасы» номинациясын Рустам Мурадов, «Үздік қорғаушы» номинациясын Тәукехан Баймырза иеленді.

Ақмарал СЕРІКБАЕВА,
1-курс студенті

ӨНЕР

ЖАС СУРЕТШІЛЕР КӨРМЕСІ

Жақында Н.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында университетіміздің Өнер факультеті Бейнелеу өнері кафедрасының ұйымдастыруымен 2-4 курс студенттерінің «Өнерлінің өрісі кең» атты шығармашылық көрмесі болып өтті.

Көрмеге 4-курс студенттері көпке «Алтын күз», «Күзгі пейзаж» тақырыптарында майлы бояумен орындаған жұмыстарын қойса, 2-3 курс студенттері акварель, гуашь, тушь тағы да басқа композициялық туындыларды тарту етті. Көрмеде бір ай бойы жазған студенттердің 40 шақты туындылары ұсынылып, негізінен пейзаж, сонымен қатар, натюрморт және портрет жанрларындағы картиналар қойылды. Олардың туындылары айшық түстерімен, ұшқыр қиялымен және күрделі эмоцияны жеткізе білуімен көрмені тамашалаған дүйім жұртты таңдандырды. Студенттердің көрмеге қойған тәл шығармалары

өртүрлі техникада, бағытта орындалып, талғампаздықпен көркем безендіріліп, реңдік, ырғақтық түстерге бай болғандықтан ерекшеленіп тұрды. Дизайн мамандығының студенттері дайындаған «Рухани жаңғыру» атты этно стильдегі қыздарға арналған киім топтамасының, осы стильдегі ерлерге арналған «Ұлытау» атты киім топтамаларының дефиле-көрсетілімдері көпшілік назарына ұсынылып, көрменің ауқымдылығы мен тартымдылығын көтеріп, көрермендер мен білім ордамыздағы көпұлтты өрен жастарын халқымыздың мәдениетін, өнерін тануға деген құштарлықтарын арттыра түсті.

Көрмені университет президенті Б.Абдрасилов аралап көріп, болашақ өнер шеберлеріне «Рухани жаңғыру» бағдарламасы бойынша сапалы жұмыстар жасауда шығармашылық табыс тілеп, бейнелеу өнері мамандықтары студенттерінің жұмыстарына жақсы бағасын берді.

М.ШАХАНБАЕВ, аға оқытушы

ПАТРИОТ БОЛУ – МАҚТАНЫШ!

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев ел дамуындағы бес институционалды реформаны жүзеге асыру үшін «100 нақты қадам» жоспары қазақ халқының жарқын болашағын аңсаудан туғаны анық. Мемлекетімізді нығайту, көркейту жолындағы мұндай жобаларды кезінде алаш арыстары да ұсынған болатын.

Бүгінгі әңгіме сол жобаларды бір ғасырдан бері қаншалықты деңгейде жүзеге асыра алғандығымыз жөнінде болып отырғаны айқын. 85-қадамда «Мәңгілік ел» патриоттық актісі жобасын әзірлеу» атап айтылған. Мемлекетіміздің мәңгілік болуының алғы шарттарының бірі – ұлттығымызды сақтау болса, сол ұлттығымыздың қайнар бұлағы болып табылатын рухани мұраларымызды сақтау, оларды насихаттау, ел игілігіне жарату осы сала қызметкерлерінің басты міндеттерінің бірі болып саналмақ.

Елбасымыз Н.Назарбаев Өз Отанының патриоты болу – бұл Қазақстанды өз жүрегіңде ұстау! деген еді.

Еліміз бүгінгі таңда өз тәуелсіздігін алған егеменді ел. Біздер, қазіргі ұрпақ, патриоттық тәрбие бергені үшін ата-

оқу ордамызда Шаңырақ студенттік клубтар координациялық басқармасына қарасты, «Сұңбар» әскери патриоттық клубы жастары өз жұмысын жасауда. Атап айтар болсақ, жыл сайын білімгер жастарды патриоттық тәрбиеге баулу мақсатында іс-шаралар ұйымдастырып отырады.

Биылғы 2018-2019 оқу жылының қазан айының 4-жұлдызы күні Жамбыл облысындағы «Отар» әскери базасында, Елбасы – ҚР ҚК Жоғарғы Бас қолбасшысы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың қатысуымен 3 мыңға жуық әскери қызметші, 300 әскери техника мен қару-жарақ және 40 ұшу аппараты жұмылдырылған 7-мамыр Отан қорғаушылар күніне арналған жауынгерлік парады өтті. Осы парадта өз үлестерін қосып «ҚАЗАҚСТАН ПАТРИОТЫ» төс белгісімен марапатталған университетіміздің «5В010400-Бастапқы әскери дайындық» мамандығын бітіруші түлектеріміздің қатысуымен «Мен өз елімнің патриотымын» атты іс-шарасы өткізілді. Кездесу барысында өзара сұхбаттаса отырып білімгер жастардың бойына патриоттық сезім ұялағаны байқалды. Білімгер жастар өз көкейтесті сұрақтарын беріп нәтижелі жауаптармен

бабаларымызға шынайы алғысымызды білдіруіміз керек. Бұл сезім жоңғар шапқыншылығы кезінде, азамат және Ұлы Отан соғысы жылдарында, кейінгі желтоқсан оқиғасында анық байқалып отырды. Әрбір елдің азаматтары өз елінің дамуына, оның өркендеп жетілуіне, ұлттық салт-дәстүрлерінің сақталуына атсалысады. Бұл істермен оның патриоттық сезімі көрінеді. Сонымен қатар Елбасымыздың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласының аясында өтуі де жайдан-жай емес. Бүгінде жалпы ұлттық жобаға айналған бағдарламада тарихымыз тереңде жатқан рухы мықты халық екеніміз еске алынып, ел болашағы жастарды ұлттық патриотизмге лайықты тәрбиелеудің айшықты жолдары анық көрсетілгендей.

қанағаттанды.

Патриот - ұлтын сүйетін, өз тарихын, туған тілін құрметтейтін, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасқан салт-дәстүрін дәріптейтін, ұлттық қадір-қасиетімізді арттыруға үлес қосатын саналы тұлға. Туған елі үшін үнемі тер төге қызмет етіп, халқымыздың мол рухани құндылықтарын бағалай білетін асыл тұлға – Отан әр адамның жүрегіне жылы тиер қасиетті сөз. Отан – сенің туған елің, туған жерің, дос-жарандарың, туған-туысқаның. Отан – бұл білім нәрімен сусындап жүрген оқу ордаң, өзінің тұратын, өмір сүретін, қызмет ететін жерің. Біз отанымызды, елімізді сүйеміз! Біз Қазақстанның патриотымыз!

Сымбат ӨМІРХАНҚЫЗЫ
2-курс студенті

ЕЛІМІЗДІҢ ҮЗДІК ҚОЛӨНЕРШІСІ АРАМЫЗДА

Жақында Астана қаласында «Шаб-ыт-2018» атты қолөнершілердің республикалық байқауы өтті.

Еліміздің қолөнерін дамыту мақсатында өтіп келе жатқан бұл байқауға 10 жыл толды. Биылғы сайысқа 76 өтінім тапсырылып, олардың 27-сі іріктеліп финалға шықты. Олардың ішінен шыққан жеңімпаздар он номинация бойынша анықталды. Байқау жеңімпаздарының арасында ұлттық өнерімізді дамытуға үлес қосып жүрген «Өнер» факультетінің оқытушысы Мереке Айдарша «Ұлттық мәдени бренд» номинациясын иеленіп қайтты. Барлық жеңімпаздар Тайландта өтетін «World Ikat Textiles Symposium 2018» атты халықаралық фестиваліне қатысуға мүмкіндік беретін оқыту сапарына ие болды. Мерекені халықаралық фестивалде ұлттық өнерімізді танытып, паш етіп келуіне тілектеспіз.

Ясауи университеті

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

Редактор: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

Қоғаммен байланыс бөлімі:
Бекжігіт СЕРДӨЛІ
aksari@mail.ru

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmira_artykbaeva@mail.ru
Сүлейман Доған
dgn_s8@mail.com

Дизайнер:
Мұрат Шаханбаев

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Газетті есепке қою туралы №11180-Г куәлікті 2010 жылы 4 қазанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген.

Газет «M-PRESS» ЖШС баспа үйінде басылды.

Мекен-жайы: ҚР, Шымкент қаласы, Байтұрсынның көшесі, 18-үй

Таралымы: 1000 дана

Тапсырыс нөмірі:

Редакция мекен-жайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас оқу ғимараты 601-кабинет. Байланыс телефоны: 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) Эл.пошта: a.yassau@mail.ru